

Lekcja 5

1 lutego

GNIIEW BOŻEJ MIŁOŚCI

Część I: Przegląd

Tekst przewodni: Ps 78,38.

Zakres studium: Ps 78; Mt 21,12-13; J 2,14, 15.

Wprowadzenie: Gniew Boga jest wyrazem Jego miłości, która karze zło i grzech.

Tematy lekcji

Ta lekcja podkreśla dwa zasadnicze tematy.

1. Gniew Boga jest Jego świętą i cierpliwą reakcją na grzech. Gniew Boga nie jest oparty na arbitralnej, niekontrolowanej czy mściwej inicjatywie. Jest zawsze przejawem miłości, zdecydowanej reakcji przeciwko złu i niesprawiedliwości. Jego gniew jest odpowiedzią na ciągle i buntownicze grzeszenie szkodzące Jego stworzeniu. Gniew Boga jest jednym ze sposobów wyrażania Jego miłości, zarówno przez karanie złych ludzi za ich grzechy, jak i ratowanie Jego ludu przed złoczyńcami. W *Piśmie Świętym* gniew Boga jest najlepiej zrozumiały w kontekście jego narracji, jak w Ps 78. Mimo wszystkich znaków i cudów dokonanych przez Boga Jego lud zapominał o Nim kierując się uporem i buntem z powodu braku skruchy.

2. Gniew Boga jest wypływającym z miłości sprawiedliwym oburzeniem. W *Piśmie Świętym* znajdujemy żywy opis gniewu Boga jako reakcji miłości i sprawiedliwości na ucisk i cierpienie Jego ludu. Bóg aktywnie interweniuje karząc zło budzące Jego słuszne oburzenie. Jego motywacją zawsze jest doskonała dobroć i miłość. Gniew Boga jest stosowną reakcją miłości przeciwko złu, jako że zło rani Jego umiłowane stworzenia.

Zastosowanie: Biorąc pod uwagę odpowiedzialną reakcję Boga na niesprawiedliwość i zło, jak powinniśmy działać aktywnie eliminując niesprawiedliwość i łagodząc cierpienia bliźnich?

Część II: Komentarz

1. Gniew Boga jest Jego świętą i cierpliwą reakcją na grzech.

Biblijna nauka o gniewie Boga jest najlepiej zrozumiała w kontekście narracji, w której jest o nim mowa. Ps 78, drugi co do długości w *Księdze Psalmów* po Ps 119, ukazuje szczególne wydarzenia w dziejach Izraela, w tym zwłaszcza opisane w *Księdze Wyjścia* i podczas wędrówki na pustyni. W tej poetyckiej narracji Asaf wzywa lud Boży do wierności wobec Pana wbrew przykładowi poprzednich buntowniczych pokoleń.

W przeciwieństwie do większości psalmów Ps 78 nie jest skierowany ku Bogu, to znaczy nie ma formy pieśni-modlitwy, ale jest wezwaniem do ludu Bożego mającym formę pieśni pouczającej (zob. przyp. do Ps 78 autorstwa Adele Berlin i Marca Zviego Brettlera, *The Jewish Study Bible*, wyd. 2, Oxford 2014, s. 1353). Zapewne psalmista pragnął pomóc ludziom pamiętać o dokonaniach Boga świadczących o Jego mocy i miłości. Śpiewając tę pieśń przypominali sobie o Panu, aby nie powtarzać błędów pokolenia z czasów wędrówki na pustyni (zob. przyp. do Ps 78 autorstwa C. Johna Collinsa, *Study Bible*, Wheaton 2008, s. 1033).

Hebrajski czasownik tłumaczony jako „zapominać” (*škħ*) jest użyty dwukrotnie w *Księdze Psalmów*. W Ps 78,7 nacisk na niezapominanie dokonań Pana jest powiązany z pokładaniem „nadziei i Bogu” i przestrzeganiem „przykazań jego”. Z drugiej strony, zapominanie o dokonaniach Boga jest równoznaczne z „przekorą i niewiernością”, świadczy o głębokim problemie „niestałego serca” i ukazuje ducha, który nie jest „wierny Bogu” (Ps 78,8). Wbrew wszystkim cudom i błogosławieństwom na pustyni Izraelici buntowali się i „dalej grzeszyli” (Ps 78,17), „kusili Boga w sercu swoim” (Ps 78,18) i „mówili przeciwko Bogu” (Ps 78,19). W odpowiedzi na ten grzech słyszymy nawiązanie do gniewu Boga w Ps 78,21: „Przeto Pan, usłyszawszy to, uniósł się gniewem; ogień zapłonął przeciwko Jakubowi, także i gniew wybuchnął przeciwko Izraelowi”. Powód gniewu Boga jest podsumowany w następującym wersecie: „Że nie uwierzyli Bogu i nie zaufali zbawieniu jego” (Ps 78,22), i to wbrew wszelkim znakom i cudom dokonany przez Pana na ich oczach.

Podobnie w następnym nawiązaniu do gniewu Boga w Ps 78,31 autor stwierdza, że „mimo to nadal grzeszyli i nie uwierzyli cudownym dziełom jego” (Ps 78,32). Owszem, psalm wskazuje nawet, że kiedy Bóg ich karcił, zaczęli znowu Go szukać i przypominali sobie, że Bóg jest ich zbawieniem (Ps 78,34-35).

Jednak ich skrucha nie była szczerą. W gruncie rzeczy „schlebiali mu ustami, a językiem okłamywali go, bo serce ich nie było szczerą wobec niego i nie byli wierni jego przymierzu” (Ps 78,36-37). Właśnie w tym kontekście znajdujemy najpiękniejszy i najbardziej nacechowany miłością opis gniewu Boga w *Księdze Psalmów*: „On jednak, będąc miłosierny, odpuszczał im winę i nie wytracił. Często powściągał swój gniew i nie zapłonął całą gwałtownością swoją” (Ps 78,38).

Asaf przypomniał także ludowi Bożemu, że gniew Boga wyzwolił Izraelitów z niewoli egipskiej, a kary Boże spadły na Egipcjan (Ps 78,49-50). Jednak po tym cudownym wyzwoleniu Izraelici „kusili Boga i buntowali się przeciwko Najwyższemu, i nie strzegli przykazań jego” (Ps 78,56). Wśród Bożych przykazań szczególnie podkreślone jest to, które zakazuje bałwochwalstwa: „Rozgniewali go swoim bałwochwalstwem na wzgórzach, a bałwanami swymi wzbudzili jego zazdrość” (Ps 78,58). Warto zauważyć, że gniew Boga jest opisany w tym kontekście w kategoriach zapominania: „Porzucił przybytek w Sylo” (Ps 78,60) i „wydał lud swój na pastwę miecza” (Ps 78,62).

Poetycka narracja Ps 78 wskazuje, że gniew Boga nie jest okazywany bez powodu ani nie stanowi niekontrolowanej reakcji. Gniew Boga jest raczej zdecydowaną reakcją na stałe i buntownicze grzeszenie.

2. Gniew Boga jest wypływającym z miłości sprawiedliwym oburzeniem.

Evangeliczne narracje dotyczące oczyszczenia świątyni przez Jezusa (Mt 21,12-13; Mk 11,15-17; Łk 19,45-48; J 2,14-15) stanowią cenny przykład tego, jak należy rozumieć gniew Boga jako sprawiedliwe i odpowiedzialne oburzenie, a nie kapryśny i impulsywny wybuch emocji. W 16. rozdziale książki *Życie Jezusa* zatytułowanym *W Jego świątyni* Ellen White podaje ciekawe spostrzeżenia do przemyślenia w kwestii gniewu Bożego. Kilkakrotnie w tym rozdziale stwierdza, że Jezus nie tylko jako człowiek dokonał oczyszczenia świątyni. Czytamy między innymi: „Oczyszczenie świątyni było przejawem mocy większej niż ludzka” (s. 116). Kiedy ludzie patrzyli na Chrystusa, widzieli, jak „boskość rozbłysła przez człowieczeństwo” (s. 114).

Ellen White wyjaśnia, że handlarze na dziedzińcu świątynnym „żądali horrendalnych cen za sprzedawane zwierzęta, dzieląc się następnie swymi zyskami z kapłanami i urzędnikami, bogacącymi się w ten sposób kosztem ludu” (s. 111). Tak więc zamiast służyć jako przedstawiciele Boga wobec ludu i karcieć „nadużycia, jakie miały miejsce na dziedzińcu świątyni”, kapłani i przywódcy „dbali o własne korzyści” (s. 111). Autorka wskazuje, że „powinni dać narodowi przykład prawości i współczucia”, dbać o „potrzeby wyznawców i być gotowi, aby przyjść z pomocą tym, którzy nie byli w stanie kupić wymaganych ofiar” (s. 111). Jednak pozwolili, by ich serca stwardniały pod wpływem chciwości.

O ludziach przybywających do świątyni Ellen White napisała jako o tych, „którzy cierpieli, byli w potrzebie lub w rozterce; przybywali tu chromi, niewidomi i głusi. Niektórych przyniesiono na łożach. Przychodziło wielu takich, których nie było stać na zakup choćby najskromniejszej ofiary dla Pana, a nawet pożywienia dla zaspokojenia głodu” (s. 111-112). Ale kapłani nie mieli „życzliwości i współczucia” dla nich. „Ich cierpienia nie wzbudzały w sercach kapłanów żadnej litości” (s. 112).

W przeciwieństwie do kapłanów Jezus przybył do świątyni i natychmiast zwrócił uwagę na „nieuczciwe transakcje” i „rozterkę biednych”. Ellen White używa języka oburzenia opisując reakcję Jezusa. „W miarę przyglądania się tej scenie Jego twarz zaczynała wyrażać oburzenie oraz poczucie władzy i siły” (s. 112). W kontekście oburzenia Ellen White zaznacza, że boskość Chrystusa przezierала przez Jego człowieczeństwo. Kiedy „uprawiający swój niegodziwy handel” patrzyli na Niego, czuli się, jakby stali „przed boskim trybunałem, aby odpowiedzieć za swe czyny” (s. 112). Autorka wskazuje, że wywrócenie przez Jezusa „stołów wymieniających pieniądze” było przejawem „zachowania Jezusa tak odmiennego od Jego zwykłej postawy” (s. 113).

Ciekawe że ten gniew nie może być poprawnie zrozumiany inaczej jak w kontekście „uczucie Chrystusa kierujących się ku biedakom” okradanym przez handlarzy w świątyni (s. 115). „Ze łzami w oczach Jezus rzekł do zgromadzonych wokół siebie: *Nie bójcie się. Wyzwolę was, a wy będziecie mnie wielbić. Po to przyszedłem na ten świat*” (s. 115).

Ta biblijna narracja, znakomicie opisana przez Ellen White, z punktu widzenia chrystologii wskazuje, że gniew Boga jest oburzeniem miłości i sprawiedliwości przeciwko uciskowi i cierpieniu Jego ludu. To Boże oburzenie prowadzi do wyzwolenia ludu przez osądzenie uciskających.

Zastosowanie

W artykule zatytułowanym *Reflections on the Wrath of God* (Rozmyślenia o gniewie Bożym) Marvin Moore rozważa reakcję Boga na niesprawiedliwość. Moore wspomina historię, która w skrócie przebiegała następująco: Pewnego dnia matka szukając czegoś poszła do ogrodu przy domu i zastała tam swoją nastoletnią córkę napastowaną seksualnie przez jej wujka. Czy matka powinna wrócić do domu i modlić się o Bożą interwencję, czy też powinna interweniować, by powstrzymać grzesznika? (Zob. „Journal of the Adventist Theological Society”, t. 15, 2/2004, s. 118-127, zwł. s. 121-122, <https://digitalcommons.andrews.edu/jats/vol15/iss2/8>). Po rozważeniu tego przykładu odpowiedzcie na poniższe pytania i omówcie wasze odpowiedzi:

1. Jak musi działać Bóg, kiedy widzi przemoc i niesprawiedliwość popełniane przeciwko Jego ludowi? Czy Bóg może odczuwać silny gniew?
2. Czy gniew Boga jest wyrazem Jego miłości? Wyjaśnij swoją odpowiedź. Czy powinien interweniować, by powstrzymać grzech i grzeszników? Uzasadnij swoją odpowiedź.
3. W jakich sytuacjach działałeś aktywnie, by eliminować niesprawiedliwość i łagodzić cierpienia ludzi?
4. *Biblia* wzywa nas, byśmy gniewali się, ale nie grzeszyli. Wiedząc to podaj konkretne przykłady z twojego codziennego życia, jak gniew może być wyrazem miłości.

MATERIAŁY DLA NAUCZYCIELI

- **Przewodniki**- materiały uzupełniające treść „Lekcji biblijnych”.
- **Pytania**- propozycje przebiegu zajęć i pytań do dyskusji w szkole sobotniej.
www.adwent.pl
dział: Studium biblijne
- **Materiał do „Czasu misji”:**
<https://adwent.pl/czas-misji>

KONSULTACJE ONLINE DLA NAUCZYCIELI

- Wspólne przygotowanie do prowadzenia najbliższego studium Biblii.
- Propozycje dodatkowych zajęć.
- Odpowiedzi na pytania związane z treścią studium.
- Wspólnota, modlitwa

każdy czwartek, godz.20.00
Zoom: 856 5129 9515
Kod dostępu: Biblia